

Çırpınma Önleyici İlaçlar

Prof.Dr. Ender YARSAN

A.Ü.Veteriner Fakültesi Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı Öğretim
Üyesi

■Epilepsi MSS'ndeki belli bir (birincil odak) odaktan çıkan yüksek sıklıklı deşarjların (uyarı dalgaları), bazı teşvik edici sebeplerin katkısıyla da, beyinde kontrolsüz bir şekilde yayılmalarıyla beliren ve nöbetlerle seyreden bir rahatsızlıktır

■Nöbetler kendiliklerinden ve aniden başlarlar, kısa sürerler, yerel veya yaygın tonik ya da klonik kas kasılmalar vardır. Bazen, bilinç kaybı, psişik ve otonomik bozukluklar da görülür

■Birincil odak: MSS'ndeki yerel dolaşım bozuklukları, iskemi, biyokimyasal değişiklikler, kafadaki çarpma ve yaralanmalar, beyinde oksijen azalması, iltihap, kafa içi basıncının yükselmesi, küçük damar tıkanmaları, tümör gibi oluşumlar

■Teşvik edici faktörler: aşırı fiziki ve ruhi yorgunluk, gerilim, kanın pH ve bileşimindeki değişiklikler, yerel beslenme bozuklukları, birincil odaktaki hücre dışı sıvının bileşimi ile pH ve elektrolitlerinde değişiklikler

■Tedavide fenotiyazin nöroleptikler ve ksilazin kullanılmamalıdır

Etki şekilleri

- Uyarı dalgasının doğmasını önleyerek
- Uyarının yayılmasını önleyerek
- *Uyarı eşiğini yükseltmeleri,*
- *Sinaps öncesi veya sonrası baskıyı güçlendirmeleri,*
- *Post tetanik gerilimi azaltmaları,*
- *Tek veya çoğul sinaptik kavşaklarda kışkırtılmış cevapları zayıflatmaları,*

- *Sodyum ve kalsiyum gibi iyonların akımını azaltmaları,*
- *Refraktör dönemi uzatmaları olabilir*
 - GABA, GABA–klor iyonoforu,
 - BZ–GABA–klor iyonoforu

Sınıflandırma

- Barbitüratlar; Fenobarbital, primidon
- Hidantoinler: Fenitoin, etoin, mefenitoin
- Benimidazollar: Diazepam, klonazepam
- Süksinimidler: Etosüksimid, metsüksimid, fensüksimid
- Oksazolindionlar: Trimetadion, parametadion
- İminostilbenler: Karbamazepin
- Diğerleri: Valproik asit, mefenezin, bromürler, fenasetamid, asetazolamid, gabapentin, lamotrigin gibi

Barbitüratlar

- Fenobarbital

- Ağız yoluyla yavaş/tama yakın emilim
- Tüm vücuda dağılır (Kan beyin engelini aşamaz)
- Motor merkezleri özel şekilde baskılar
- En etkili çirpınma önleyicilerden
- Bu amaçla ilk kullanılan

- Primidon

- Etkisi fenobarbitalden zayıf
- Kedi ve tavşanda kullanılmaz
- Köpeklerde; Epilepsi, viral beyin hastalıkları ve zehirlenmelerde...

Hidantoinler

Fenitoin

- Farmakokinetik
 - Ağızdan yavaş/tama yakın emilim
 - Plazma proteinlerine yüksek ilgi (%90)
 - Plasentayı kolay geçer
 - Genel baskı doğurmaksızın çirpınma önleyici etki

- Striknin, pikrotoksin ve kardiazolun etkisini önleyemez
- Güçlü bir ME etkinliği artırıcısı

Mefenitoin, Etotoin

Benzodiazepinler

• Diazepam

- Striknin ve kardiazolun etkisini önler
- Status epileptikusta kullanılır
- Kedilerde Di 5–10 mg

• Klonazepam

- Çırpınma önleyici etkisi daha güçlü

Oksazolidindionlar

- Trimetadion, parametadion

Süksinimidler

- Petit mal epilepside etkili
- Etosüksimid, Metsüksimid

İmidostilbenler

- Karbamezepin

Diđer ilaçlar

–Valproik asit

- GABA'ya çok benzer
- Petit mal epilepside